

Sag T-170/00

Förde-Reederei GmbH mod Rådet for Den Europæiske Union og Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber

»Fællesskabets ansvar uden for kontraktforhold — direktiv 92/12/EØF om den generelle ordning for punktafgiftspligtige varer — tab forårsaget af udløbet af overgangsordningen med hensyn til afgiftsfritagelsen for varer, der købes af passagerer under en sørejse mellem to medlemsstater«

Rettens dom (Anden Afdeling) af 20. februar 2002 II- 518

Sammendrag af dom

1. *Ansvar uden for kontraktforhold — betingelser — generel retsakt, der bygger på et økonomisk-politisk valg — tilstrækkelig kvalificeret krænkelse af en højere retsregel til beskyttelse af private — fællesskabslovgivers ophævelse af ordningen med hensyn til afgiftsfritagelsen for varer, der købes af passagerer under en sørejse mellem to medlemsstater — ansvar for Fællesskabet — udelukket*
(Art. 288, stk. 2, EF; Rådets direktiv 92/12, art. 28)

2. *Ansvar uden for kontraktforhold — betingelser — fællesskabslovgivers ophævelse af ordningen med hensyn til afgiftsfritagelsen for varer, der købes af passagerer under en sørejse mellem to medlemsstater — lovlig retsakt — ikke et usædvanligt og særligt tab — ansvar for Fællesskabet — udelukket*
(Art. 288, stk. 2, EF; Rådets direktiv 92/12, art. 28)

1. En gennemførelse ved generelle retsakter af traktatens artikel 8 A (indsat ved den europæiske fælles akt, senere blevet traktatens artikel 7 A og derefter, efter ændring, artikel 14 EF), som bestemmer, at »det indre marked indebærer et område uden indre grænser«, henhører klart under økonomisk-politiske valg og EF-institutionernes vide skønsbeføjelse, hvorfor Fællesskabets ansvar uden for kontraktforhold i den henseende er betinget af, at det fastslås, at der er tale om en tilstrækkeligt kvalificeret, dvs. åbenbar og grov, krænkelse af en højere retsregel til beskyttelse af private.

Det kan ikke medføre ansvar for Fællesskabet som følge af en ulovlig adfærd, hvorved en virksomhed, der driver transportvirksomhed inden for Fællesskabet med færger, hvor der sælges »taxfree«-varer om bord, lider et tab, at Rådet ophæver den ordning med hensyn til afgiftsfritagelsen for varer, der leveres under rejser ad luft- eller søvejen, som foretages af rejsende mellem medlemsstaterne, og som er fastsat i direktiv 92/12 om den generelle ordning for punktafgiftspligtige

varer, om oplægning og omsætning heraf samt om kontrol hermed, og at Kommissionen ikke har forelagt forslag om opretholdelse af en sådan ordning for Rådet. Ophævelsen af den omtvistede afgiftsfritagelse med henvisning til, at den er i strid med princippet om et område uden indre grænser, kan således ikke kvalificeres som culpøs, og på ingen måde som en grov og åbenbar fejl, eftersom fællesskabslovgiver inden for det område uden indre fiskale grænser, der er tilvejebragt i henhold til den europæiske fælles akt, og hvor alle varer er punktafgiftspligtige, ikke i henhold til nogen trinshøjere retsregel er forpligtet til at knytte den omstændighed, at en national grænse passeres med skib, til en afgiftsfritagelse for varer, der er købt under rejsen. Tværtimod hjemler princippet om dette områdes enhed mulighed for, at lovgiver i afgiftsmæssig henseende kan behandle en sådan rejse på samme måde som f.eks. en rejse inden for en enkelt stat, hvor der heller ikke er indre grænser eller afgiftsfritagelser alene som følge af en rejse, eller en rejse inden for Fællesskabet med bus eller tog, hvor der heller ikke gælder en »taxfree-ordning«.

(jf. præmis 46-50 og 53)

2. Et erstatningsansvar for Fællesskabet som følge af en lovlig handling — for det tilfælde, at princippet om et sådant ansvar skal anerkendes i fællesskabsretten — forudsætter under alle omstændigheder, at der foreligger et »usædvanligt« eller »særligt« tab. Disse begreber er defineret således, at et særligt tab rammer en særlig kategori af erhvervsdrivende uforholdsmæssigt hårdt i forhold til andre erhvervsdrivende, og at et usædvanligt tab overskrider grænserne for, hvilke risici der knytter sig til økonomisk virksomhed inden for det pågældende område, uden at den retsakt, som ligger til grund for den påberåbte skade, er begrundet i en almindelig økonomisk interesse.

For så vidt angår Rådets ophævelse af afgiftsfritagelsen med hensyn til varer, der leveres under rejser af luft- eller søvejen, der foretages af rejsende mellem medlemsstaterne, jf. artikel 28 i direktiv 92/12 om den generelle ordning for punktafgiftspligtige varer, om oplægning og omsætning heraf samt om kontrol hermed, og den omstændighed, at Kommissionen ikke har

forelagt forslag om opretholdelse af en sådan ordning for Rådet, er det åbenbart, at denne dobbelte betingelse ikke er opfyldt i relation til en virksomhed, der som følge af ophævelsen af den pågældende afgiftsfritagelse er ophørt med at drive transportvirksomhed inden for Fællesskabet med færger, hvor der blev solgt »taxfree«-varer om bord, eftersom virksomheden kun er berørt af direktivet i sin objektive egenskab af erhvervsdrivende, som efter ophævelsen af overgangsordningen i henhold til artikel 28 kunne udøve en økonomisk virksomhed, som direktivet fandt anvendelse på, og på linje med alle andre erhvervsdrivende inden for Fællesskabet, der udøver samme virksomhed, og grænserne for, hvilke økonomiske og kommercielle risici der knytter sig til den udøvede virksomhed, ikke er overskredet, idet en sådan virksomhed, der er koncentreret om en afgiftsfritagelse, nødvendigvis er udsat for en risiko for eventuelle ændringer af de fiskale fællesskabsbestemmelser.

(jf. præmis 56-59)